

Leni Saris

Licht in de toren

Leni Saris

Licht in de toren

NUR 344
ISBN 90.205.2069.5

Copyright © 1978, 2004 by 'Westfriesland', Hoorn/Kampen
Special made for Boek Specials Nederland

Omslagillustratie: Reint de Jonge
Omslagontwerp: Van Soelen, Zwaag

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
∞.toestemming van de uitgever

HOOFDSTUK 1

Een zonnige koude morgen aan zee, nauwelijks halfzeven en nog niet zo aantrekkelijk voor de enkele gasten in het stille plaatsje, meest oudere mensen die het voorseizoen heerlijk rustig vonden en overdag lange wandelingen maakten of op het balkon van hun hotel of pension, dik ingepakt van de zon genoten.

Voor de negentienjarige Frank van Maarsen, die bij zijn grootmoeder logeerde, omdat hij veel van haar hield en de zee hem onweerstaanbaar trok, was het dorp altijd aantrekkelijk. Hij schilderde en zijn talent was meer dan middelmatig, maar zijn voorkeur ging niet uit naar de moderne vorm van kunst. Zijn werk had niets abstracts, misschien dat hij later een andere kunstvorm zou kiezen maar op het ogenblik intrigeerde vooral de zee hem en dat was altijd zo geweest. Als klein kind had hij zich ook nooit verveeld bij zijn oma. Hij bleef dan de hele dag aan het strand en liefst op het eenzaamste plekje dat hij kon vinden. Het was nooit een drukke mondaine badplaats geweest en ook nooit geworden, maar als er zomers wat badgasten waren, liep Frank eindeloos ver om toch maar alleen te zijn. Een hotel bezat het dorp niet eens maar er waren natuurlijk mensen die een deel van hun huis of een kamer verhuurden in het seizoen. Dat was voor Frank dan al te veel en hij trok weg. Toen hij met zijn ouders bij oma logeerde, raakten deze een keer enorm in paniek, toen zoonlief nergens te vinden was rond etenstijd; ze zagen hem al verdronken in alle eenzaamheid, want het was toen najaar geweest. Frank kwam anderhalf uur later dan de bedoeling was rustig terugwandelen en begreep totaal niets van de deining die hij veroorzaakt had. Waarom schreeuwde zijn vader tegen hem en waarom huilde zijn moeder? Hij had langs het eenzame strand gelopen en niet aan eten of tijd gedacht.

Alleen oma maakte geen misbaar, zij begreep dat haar kleinzoon helemaal niet ondeugend had willen zijn.

Hij had gewandeld langs de zee en niet aan tijd gedacht, zo eenvoudig was dat. Een van de fijne dingen van het logeren bij oma, zonder zijn ouders, was dat oma hem vertrouwde, niet voortdurend dacht dat hij te ver de zee in zou lopen; ze wist door de jaren heen dat hij alleen maar ver wandelde en de zee tekende, want toen schilderde hij natuurlijk nog niet. Zijn eerste goed

gelukke tekening had een ereplaats in het huis van zijn oma, heel eenvoudig ingelijst.

Als het stormde was Frank altijd in extase over het machtige geweld van de zee en later, toen hij ouder werd, kon zijn grootmoeder er altijd op rekenen dat Frank, zoals zij dat noemde 'met de storm aan kwam waaien uit de stad', om van zijn geliefde zee te genieten. Nog altijd vond hij het knus in haar huis, als de storm beukte en de spanten kraakten en het geluid van de rumoerige zee op de achtergrond zong. Het kon er enorm spoken maar Frank had, evenmin als zijn grootmoeder ooit angst gekend. Zijn vader, ofschoon opgegroeid in het vissersdorp, was beslist geen kind van de zee en Frank aardde dan ook naar zijn grootmoeder en te jong gestorven grootvader, die het leven had gelaten bij een reddingspoging op zee, bij vliegende storm.

De liefde voor oma, haar huis en de zee, de hele sfeer die het dorp uitstraalde was bij Frank heel sterk blijven leven en hij kende nog steeds niets dat hem meer aansprak dan vroeg in de morgen langs de zee te lopen, helemaal tot aan de plek recht tegenover de vuurtoren; de laag keien daar hadden de vorm van een wat ongemakkelijke zitbank maar het was wel Franks uitverkoren plekje.

Deze morgen had hij zijn schildersgereedschap bij zich omdat het kleine doek waaraan hij werkte voor zijn grootmoeder bestemd was. Zij wilde de vuurtoren erop hebben. Haar vader was korte tijd vuurtorenwachter geweest en dat had haar in haar kinderjaren bijzonder geïmponeerd.

„Dan is het ook al een ouwe vuurtoren,” had Frank destijds dertien jaar oud, weinig complimenteus opgemerkt. „Als uw vader al op die toren zat.”

Oma schoot hartelijk in de lach en merkte gortdroog op: „Nou ja, het is nu eenmaal geen nieuwe vuurtoren maar ik ben altijd nog stukken jonger dan die toren, knaap.”

„O nou ja, zo bedoelde ik het niet,” had Frank met een vuurrood hoofd gemompeld. „Ik vind u niet oud en al was dat wél zo, wat doet het er dan toe? U bent gewoon m'n oma, goed zoals ze is.” Frank grinnikte voor zich heen toen hij aan dat gesprek terugdacht en bleef toen onaangenaam verrast staan. De plaats op zijn stenen bank was ingenomen door een meisje en zoals ze daar zat, onbeweeglijk, met het gezicht naar de zee gekeerd,

deed ze hem denken aan de zeemeermin in de haven van Kopenhagen. De neus was kort en recht, het weggestreken en met een lint onverschillig bijeengebonden haar was zilverblond zonder één donker spoor. De moderne zeemeermin droeg een verschoten spijkerbroek en een T-shirt en Frank zag, dat het nog een kind was, hooguit vijftien jaar. De zeemeermin wendde haar hoofd langzaam in zijn richting en keek hem aan met intens blauwe ogen, hemelsblauw in een hartvormig gezicht. Het meisje had een hoog voorhoofd, prachtig groeiende wenkbrauwen, heel donker, in tegenstelling met haar haren. De mond was niet klein maar wel mooi van vorm. Een onregelmatig maar uiterst boeiend gezicht, dat een mens die het eenmaal had gezien niet meer zou vergeten. Karakteristiek, enig in haar soort, dacht Frank.

„Dag,” zei het meisje heel rustig. „Ik dacht gisteren, dat ik alleen dit plaatsje had ontdekt en ik ben heel vroeg opgestaan.”

Ze zuchtte en keek naar zijn schildersgereedschap.

„Ik denk, dat het ook jouw plaatsje is,” voegde ze er aan toe.

„Nou, dan moeten we er maar sámen van genieten, de zee is groot genoeg en het strand is stil... ik ook, als je dat wilt.”

Frank vlijde zich voorzichtig op het ongemakkelijkste gedeelte van de stenen bank neer.

„Het is mijn favoriete plek, omdat het hier zo rustig is, bijna niemand heeft zin om zover te lopen en het is in het dorp gelukkig toch niet zo druk.” Hij legde zijn schilderspullen voorzichtig op een uitgespreid stuk plastic en het viel hem op, als een aangename verrassing, dat het meisje niet vroeg: „Schilder je?” Het was immers volkomen duidelijk, dat hij schilderde, maar toch stelden de meeste mensen de overbodige vraag die hem mateloos kon irriteren.

„Woon je in het dorp?” vroeg ze rustig. „Ik niet, ik logeer hier met m'n ouders... en jij?”

„Ach... logeren in de gewone zin kun je het niet noemen. Ik ben heel vaak bij m'n grootmoeder, al vanaf mijn prille jeugd, daar heb ik m'n tweede en bijzonder geliefde thuis. Ik heb een hekel aan de flat in de stad en ik houd van dit dorp en van de zee... vandaar.”

Ze knikte begrijpend en keek zwijgend toe, ook toen hij het schilderijtje op de handige uitklapbare ezel zette.

„Mooi,” constateerde ze. „Ik meen het... dat zachte, doorzichtige groen met de donzig witte kuifkoppen, zo is het echt... oh, komt de vuurtoren er ook op?”

„Ja, het schilderijtje is voor mijn grootmoeder bestemd en zij heeft haar hele leven hier gewoond en die vuurtoren betekent veel voor haar, ze heeft er herinneringen aan uit haar jeugd... vandaar.”

Het meisje knikte alleen maar, ze wendde haar hoofd in de richting van de toren. Het bleef minutenlang stil, toen zei ze onverwachts: „Ik heb hier nu al twee avonden gezeten... héél lang... dat flitsende licht van de vuurtoren boeit me zo enorm, ik kan niet uitleggen waarom dat zo is.”

„Dat boeit toch iedereen, dus zo vreemd is het niet,” merkte Frank laconiek op. „Iets anders is, dat ik het vreemd vind als je hier 's avonds in eenzaamheid gaat zitten mediteren. Ik wil niet zeggen, dat het hier ook maar ooit onveilig zou zijn maar het is zo totaal verlaten, dat niemand je zou zien of horen als je op de een of andere manier hulp nodig had. Ik begrijp niet, dat je ouders die nachtelijke tochten van je goedkeuren.”

Het meisje keek hem aan, er gloeiden spotlichtjes in haar ogen en ze glimlachte heel vaag en een beetje geheimzinnig.

„Dat mag ik natuurlijk ook niet,” gaf ze rustig toe. „Ik doe het zonder meer. Ik klim het raam uit, dat is namelijk erg laag, en dan ga ik hierheen en als ik dan een uurtje hier ben geweest, geluisterd heb naar de zee en gekeken naar het licht in de toren... nou, dan ga ik naar huis, klim weer naar binnen en ga rustig slapen. Is dat nou zo vreemd?”

„Een avondwandeling vreemd? Welnee, maar waarom ga je niet in gezelschap van je ouders? Jullie logeren toch hier, zijn op elkaar aangewezen als je uit wilt gaan, dus waarom wandelen jullie niet samen?” Frank boog zich dichterbij naar zijn schilderij en zonder dat hij naar haar keek, wist hij, dat ze spottend en ongeduldig in zijn richting staarde.

„Als je méénde, dat het een oplossing was, zou je me wel aankijken als je tegen me praat,” zei ze na een lange stilte. „Ik neem aan, dat mijn ouders de tijd van nachtelijke wandelingen te boven zijn. Ze hebben geen grein fantasie, het zijn echt wel lieve mensen maar ik mag niets. Ik ben alleen maar het brave dochttertje, dat ze graag nog aan de hand naar school zouden

brengen en dat ze op een tamelijk dwaze en irriterende manier bewaken..." Ze zuchtte diep. „Ik ben hun enig kind en ze zijn al heel wat ouder dan je mag aannemen... ouders van een vijftienjarig meisje zijn gewoonlijk nog jong... nou, de mijne niet. Dat is vaak erg lastig, al probeer ik het te begrijpen... ik probéér het maar het lukt vaak helemaal niet..."

Ze keek hem vragend aan en Frank vroeg zich af wat ze nu van hem verwachtte.

„Wat ga je dan doen als je het níet begrijpt? Dan word je kwaad en als je kwaad wordt, wat doe je dan? Met deuren smijten, schreeuwen... op de een of andere manier kan ik me dat niet indenken." Frank deed peinzend een strekje aan de top van de toren.

„Nee, ik zwijg zo lang tot iedereen er genoeg van krijgt, ik ook." Ze wuifde de woorden luchtig weg. „Ga je van schilderen je beroep maken of is het liefhebberij?"

„Nee, geen liefhebberij," luidde het korte antwoord. „De mensen praten vaak zo banaal over dingen waarvan ze geen verstand hebben."

„Dat kan best zijn maar wat is er banaal aan mijn vraag? Ik geloof wel, dat het vaak vreemd overkomt. Ik ken een schrijver, een kennis van mijn ouders, die razend wordt als de mensen zo'n beetje neerbuigend of meewarig vragen als ze hem een poosje niet ontmoet hebben: 'En schrijft u nog steeds boekjes? Hoe komt u daarbij?' Ik kan me best voorstellen dat die man daar kwaad om wordt, maar zo is mijn vraag aan jou niet gemeend. Ik had eigenlijk moeten vragen of je talent zo allesomvattend is, dat je je er helemaal aan kunt geven... of zo."

Ze haalde nukkig de schouders op en staarde met een stuurs gezicht naar de zee.

„Het is zo vermoeiend als je zo lichtgeraakt bent," voegde ze er triest aan toe. „Mijn ouders zijn dat ook, ik moet altijd op m'n woorden passen. Onverschillige taal wordt eenvoudigweg niet geaccepteerd. Natuurlijk zoek ik gelegenheid om mezelf te kunnen zijn, al is het maar voor een paar uur en daarom zit ik hier, bij nacht en ontij, en zoals je ziet ook bij het ochtendgloren. Heb je er nog iets op tegen? Zeg het dan maar, ik trek me er toch niets van aan."

Frank grinnikte om deze zuiver opstandige tiener-opmerking die

hij zich nog bijzonder goed herinnerde.

„Nee hoor, moet je vooral niet doen. Ik ben ook zo geweest,” zei hij sussend. „Je dóet maar. Het klinkt niet erg volwassen maar dat ben je tenslotte ook nog niet.”

Het meisje zette zijn woorden kracht bij door hem met flitsende ogen aan te kijken en zeer onelegant en onwelluidend te snuiven.

„Heb je ook nog een naam?” vroeg Frank plagend. „Al kijk je nu ook nog zo kwaad, ik neem aan, dat ik je niet voorgoed in herinnering behoef te houden als het zeekind of de zeemeermin. Je zat daar namelijk net zoals de zeemeermin in de haven van Kopenhagen.”

De stemming van Franks onbekende wisselde met de seconde en dat vond hij wel grappig, nu giechelde ze opeens weer. Ze wist natuurlijk wel beter maar ze vroeg met grote onschuldige ogen en een trilling in haar stem: „Heeft die zeemeermin ook een spijkerbroek en een T-shirt aan? Volgens mij heeft ze geen last van haar textiel.”

Ze schoten samen in de lach, waarna ze opeens kameraadschappelijk zei: „Ik vind het best gezellig vanmorgen, een beetje praten met iemand die ook jong is en... eh... mijn naam is Sigrid.”

„De naam past wel bij je. Ik kon me ook niet voorstellen, dat je een goed Hollandse naam zou hebben zoals Maartje of Annie, hoewel... ik zou me wel kunnen voorstellen dat je Anne of Maria zou heten maar nooit een verkleinnaampje. Je zou een Zweedse kunnen zijn met jouw haar en ogen.”

„Tja, ik weet niet wat ik voor voorvaderen heb gehad,” bepeinsde Sigrid. „Ik vind mezelf inderdaad een tikje Vikingachtig, niet zo struis gelukkig maar toch... In de familie zal wel veel uit het hoge Noorden schuilgaan, want daar komt m'n moeder inderdaad vandaan. Het interesseert me wel, omdat ik helemaal niet op m'n ouders lijkt, in niets. Soms, als ze erg vervelend tegen me doen, tenminste... wat ik dan vervelend vind, dan maak ik mezelf wijs, dat ik een ondergeschoven kind ben, maar niets hoor... op een gegeven moment kreeg ik het trouwboekje van mijn ouders in handen en het klopt. Ik ben Sigrid en geen mens anders. Ik denk, dat je allemaal wel eens de wens koestert iemand anders te zijn. Jij wilt misschien wel Picasso zijn.”

„Nee, want dan was ik er nu al geweest en ik ben nog altijd erg

blij, dat ik er ben,” merkte Frank nuchter op en daar moest ze spontaan om lachen.

Het bleef een tijd stil. Sigrid zat met de armen om de opgetrokken benen gestrengeld, haar kin leunde op haar knieën en haar ogen hadden een afwezige uitdrukking terwijl ze strak naar de vuurtoren keek. Frank schilderde rustig verder en het was zeker een kwartier later, dat hij weer opkeek en haar nog in dezelfde houding zag zitten, met haar ogen nog steeds op hetzelfde punt gericht.

„Ben je zo diep in gedachten verzonken? Wat boeit je zo aan die toren? Ik kan me voorstellen dat je onafgebroken naar de zee kijkt, die is zo boeiend, maar die toren...” Hij lachte verontschuldigend. „Sorry, je kijkt net als iemand die wakker is geschrokken.”

Sigrid ontvouwde langzaam haar lange benen en zei, dat ze nou toch begon te voelen, dat de stenen niet bepaald een zachte stoel waren. „En wat die toren betreft,” voegde ze er snel aan toe, een tikje verlegen, „ik wéét niet wat me boeit. Overdag doet die toren me niets, ik probeer het op te roepen door er naar te blijven kijken maar het is zo heel anders dan ’s avonds. Ik weet wat je wilt zeggen, maar het is beslist niet alleen het flitsen van het licht dat hypnotisch werkt, het is... ja, wat is het? Ik wéét het gewoonweg niet, het is alsof ik me iets wil herinneren maar het niet kan... nooit kan, zoals het is als je je een naam, die je ontschoten is, wilt herinneren. Je hóórt als het ware de klank, het ligt zo dichtbij dat het te grijpen móet zijn maar het deurtje klapt steeds weer toe vóór je kunt grijpen. Het is vreemd en vermoeiend, maar zo zie ik die toren. Ik weet overigens zeker, dat ik vóór deze vakantie nooit een vuurtoren in werking heb gezien, ik heb ze alleen op plaatjes gezien en een keer in een film. En toen vond ik het net zo vreemd als nu, maar een verklaring heb ik er niet voor.” Ze keek hulpeloos naar Frank en verwachtte dat hij ongelovig zijn schouders zou ophalen of smalend lachen maar hij deed noch het een noch het ander.

„Vandaar je nachtelijke expedities,” constateerde hij rustig en vanzelfsprekend. „Laat het over je komen en vermoei je er niet zo mee; probeer het niet te ontleden want het zal je niet lukken. Die herinnering, of wat het mag zijn, ligt blijkbaar zo ver weg, dat je er misschien nooit achter zult komen. In ieder geval heb

ik de overtuiging dat je het, net als bij het krampachtig zinnen op een naam, beter kunt loslaten, dan komt de oplossing vroeger of later spontaan op een ogenblik, dat je helemaal niet aan die bepaalde naam of gebeurtenis meer denkt.”

„Dat zal wel waar zijn,” gaf ze aarzelend toe. „Zeg, ben jij wel eens in die vuurtoren geweest?”

„Nee, dat gaat zo maar niet, ik heb er trouwens nooit naar gevraagd. Voor jou zou het misschien een anti-climax zijn, omdat het jou boeit van buiten af maar waarschijnlijk binnen helemaal niet, of tenminste niet méér dan alles wat je niet kent en voor het eerst meemaakt. Het geheimzinnige, wat jou trekt, is toch het zwalkende licht in het duister... op een speciale manier, dat neem ik wel aan.”

„Ik ben blij, dat je er tenminste iets van begrijpt.” Sigrid stond op en keek op een enorme knots van een horloge, dat nog breder was dan haar smalle pols. „Het wordt tijd om naar huis te gaan, want als ik niet op de minuut af aan het ontbijt verschijn, stormt het om Sigrids schuldige hoofd.”

„Als je het goed vindt, loop ik zover met je mee,” stelde Frank voor.

„Erg gezellig,” gaf Sigrid na een korte aarzeling toe. „Als je dan bij het dorp alleen verder wilt gaan, want ik mag niet met jongens omgaan, ook niet met oudere jongelui. Het klinkt onzinnig maar daar kan ik momenteel helaas niets aan veranderen.”

„Leven je ouders in het verleden?” informeerde Frank geïrriteerd.

„Nee, in deze tijd maar ze weten er geen raad mee,” was het even korte als verrassende antwoord. „Ik heb je al verteld, dat ik er zo kalm mogelijk onder probeer te blijven, anders ga ik geestelijk overstag. Het is net een soort comfortabele gevangenis en het enige wat je dan kunt doen is denken: Wacht maar, zodra ik kan, ga ik m'n eigen leven leiden. Ze zien gewoonweg niet in, dat ze me zo verschrikkelijk van zich vervreemden. Je moet ook niet denken, dat ik over m'n ouders klets, maar ik constateer, voor het eerst in ronde woorden tegenover een ander een feit. Ik heb nooit eerder iemand in vertrouwen genomen en ik weet niet waarom ik het nu wél heb gedaan.”

„Ik ben blijkbaar erg betrouwbaar overgekomen en een mens heeft nu eenmaal, vroeg of laat, een ander mens nodig om

te praten en soms gebeurt dat spontaan, zoals tussen ons en daar ben ik blij om, Sigrid. Beloof me, dat je er geen spijt van zult krijgen.” Ofschoon hij hoogstens vijf jaar ouder was dan Sigrid, voelde hij zich veel ouder en wijzer. Sigrid worstelde zo eenzaam met de blijkbaar zeer vreemde inzichten van haar ouders. Zelfs al voedde je je kinderen strenger op dan in deze tijd gebruikelijk was, dan leek het in de meeste gevallen toch niet op deze dressuur, anders kon hij het niet noemen. Hij wist uit eigen ervaring natuurlijk heel goed, dat het maar is wat je als tiener 'streng' noemt; meestal ben je in opstand omdat je ouders anders denken en nou net niet alles goed vinden wat je wilt; later ga je dat alles genuanceerder zien. Dat Frank toch geloofde, dat Sigrid de simpele waarheid sprak, kwam doordat ze er net zo simpel en zonder enige ophef en berustend over sprak. Ze wilde helemaal niet opstandig zijn; het trotse zwijgen en aanvaarden lag blijkbaar meer in haar karakter besloten en daardoor had ze het natuurlijk veel moeilijker dan wanneer ze er af en toe eens flink tegen tekeer ging. Frank vond het alles bij elkaar maar een vreemd geval, dat, als het allemaal op waarheid berustte, erg triest was voor het zeekind, zoals hij haar noemde, of zijn 'zeemeermin', die iets onwerkelijks had en hem deed denken aan de verlokkelijke Lorelei op haar rots. Sigrid was, hoe overdreven het ook mocht klinken, puur, zonder aanstellerij, er niet op uit een verovering te maken, hoewel ze zich toch wel bewust moest zijn dat ze er bijzonder aantrekkelijk uitzag. Het was niet aan te nemen, dat Sigrids ouders dit bereikt hadden door hun dochter overal van terug te houden, want zoiets heeft meestal een averechtse uitwerking, maar ook dat bleek bij Sigrid niet het geval. Hij moest zich al sterk vergissen als Sigrid op de een of andere manier komedie speelde.

„Hier moeten we dan maar afscheid nemen en dat vind ik jammer!” Ze stak hem de hand toe en schudde de zijne op stevige, bijna jongensachtige wijze. „Misschien komen we elkaar nog wel eens tegen... eh ik weet je naam niet eens en die wil ik toch wel graag weten, anders moet ik naamloos aan je denken. Als ik dan later ergens een mooi schilderij zie en jouw naam staat erop, dan weet ik tenminste dat jij het bent.”

„Frank van Maarsen, en zo gauw ben ik niet beroemd, hoor, als ik dat ooit word!” Hij lachte hartelijk en liet haar hand met

een vriendschappelijk drukje los. „Ik hoef ook niet zo nodig 'beroemd' te worden, ik wil alleen fijn werken, reizen, de wereld zien en schilderen... ja dát wel en...”

Hij aarzelde even. Sigrid trok langzaam haar hand terug en haar glimlach was warm, haar ogen kregen een stralende uitdrukking. „Ik weet niet wat je nog wilt zeggen maar als ik je zin mag afmaken, dan zou ik zeggen: en... blijven die ik ben. Ik meen het, Frank... en nu moet ik er wel héél vlug vandoor!”

Hij keek haar na, zoals ze, zonder omzien, de lange straat door draafde; het blonde haar wapperde als een vaantje in de sterker wordende wind. Sigrid kwam inderdaad vijf minuten te laat aan het ontbijt.

„Kun je niet eens wat beter op je tijd passen?” vroeg haar vader knorrig. Hij liet ritselend het ochtendblad zakken, de grijze ogen in het magere gezicht keken misprijzend naar zijn dochter, die als een frisse ochtendbries was komen binnenstormen. „En kom wat rustiger binnen.”

„Nou ja...” mompelde Sigrid vaag en schoof aan tafel. Ze was nog vol van de ontmoeting met Frank en bovendien had ze door de vroege wandeling een berehonger, zodat ze amper hoorde wat er gezegd werd.

„Nee niet 'nou ja', dat is geen behoorlijk antwoord,” boemde de heer Fengler ernstig verder.

„Nou ja... eh... nou dan níet nou ja!” Sigrid schoot hartelijk in de lach. „Wat klink dat stom. Ik bedoelde, dat ik wel wéét dat ik te laat ben en dat 'nou ja' een dooddoener is. Ik kan er echt niets aan doen, hoor. Ik ben nou eenmaal niet volmaakt en zal het nooit worden. Gaan we nou eten? Ik heb honger.”

Ze pakte een boterham van de schaal en metselde er een respectabele laag boter op, die bedekt werd door een lap ham van abnormale afmetingen.

„Moet dat nu zo, kind?” vroeg Sigrids moeder, net zo mager en kleurloos als haar man, maar zij kledde haar vele op- en aanmerkingen in een jasje van klaaglijke vriendelijkheid, waaruit men, en vooral Sigrid, moest begrijpen hoe ontzettend moeilijk het toch is een tiener in het gareel te houden. In materieel opzicht werd Sigrid wel verwend, ze kon letterlijk alles krijgen wat ze maar wenste, maar ze eiste niet zoveel en ook dat was weer een punt van wrijving. Zo had Sigrid op haar vijftiende ver-

jaardag een beeldig gouden horloge met gouden band gekregen. Het was erg mooi maar ze gaf er niets om, zodat ze het alleen droeg als ze er niet aan kon ontkomen en verder met plezier het grote sportieve horloge droeg, met plastic rand en dito bandje, dat ze zelf voor vijftig gulden had gekocht, zonder aan haar ouders te vragen of het mocht. Het had er dan ook danig over gestormd maar het horloge droeg ze iedere dag, dat had ze dan toch bereikt.

„Of wát moet?” informeerde Sigrid afwezig. „Oh, die boterham! Ja, ik heb honger, mag dat ook al niet? Ik móet niet zo'n magere flinter brood met zo weinig beleg dat ik het met een loupe moet zoeken.”

Ze had liever ronduit gezegd: „Zeur toch niet zo eindeloos,” maar dat durfde ze toch niet. Wat had ze aan al die ruzietoestanden? Ze vroeg zich wel af, of het nu zo beschaafd was om aan tafel weg te kruipen achter het ochtendblad en ze kreeg de bijna onbedwingbare neiging om haar vinger dwars door de krant te priemen en 'kiekeboe' te roepen. Ze grijnsde toen ze zich het gezicht van haar vader in die situatie voorstelde.

„Waarom lach je?” informeerde haar moeder verbaasd.

„Och zomaar,” mompelde haar dochter vaag.

„Je was weer vroeg aan de wandel. Waren er mensen op het strand?” ging mevrouw Fengler door, in een poging het gesprek op gang te brengen.

„Het was stil,” antwoordde Sigrid kort en diplomatiek. Zo loog ze niet maar gaf ook geen regelrecht antwoord op de vraag, die ongetwijfeld weer problemen zou hebben gegeven als ze wél had verteld, dat ze een jongeman had ontmoet en tot overmaat van ramp met hem had gesproken.

Zwijgend at Sigrid haar boterham en staarde door het kleine venster naar de stille straat, waar alleen een kind met een rood mutsje in een piepklein voortuintje speelde.

Frank was ongewoon stil en zijn grootmoeder, die er nooit iets voor voelde iemand tot een gesprek te dwingen dat hij niet wilde, vroeg ten slotte toch: „Is er iets dat je hindert, Frank? Je bent zo stil. Ging het schilderen niet naar je zin?”

„Toch wel, er was zelfs al iemand op het strand, een meisje dat diep in gedachten verzonken was. Ze zat bij de vuurtoren. Ze logeert hier in het dorp met haar ouders, maar ze heeft geen

vleugje vrijheid. Je houdt het niet voor mogelijk, dat in deze tijd ouders hun kinderen zo kort aan de teugel houden. Het is een heel rustig en aardig kind, bepaald niet een die de teugel zo moet voelen, of ik moet me al heel sterk vergissen. We hebben wat gepraat en zijn samen teruggewandeld, maar dat mochten die ouders weer niet weten, hoe onschuldig het allemaal ook was. Ik vind zoiets ergerlijk, maar ja, ze zal het zélf moeten uitzoeken.” „Ik geloof, dat ik wel weet wie je bedóelt,” zei Franks grootmoeder nadenkend. „Ze logeren hier al een paar dagen en wandelen hier zelfs iedere morgen voorbij.

Ze kijken links noch rechts, stappen er stevig en doelbewust op los en de dochter slungelt er verveeld achteraan, een paar passen achter hen. Het is heel duidelijk, dat ze mee moet en zich laaiend loopt te vervelen. Hoe een paar zo saaie kleurloze mensen aan zo'n opvallend leuke dochter zijn gekomen? Dat kind sprankelt, één bundeltje levenslust; ze zou dolgraag rennen, desnoods schreeuwen... zó ziet ze er uit en ik snap dan ook niet, waarom dat kind niet vrij haar gang mag gaan, het lijkt wel een gevangene. Misschien zie ik het anders dan het is en bedriegt de schijn weer eens.”

Frank liep naar het raam, alsof hij verwachtte dat vader, moeder en dochter voorbij zouden komen, maar de straat lag verlaten. Het was hier meestal zo stil en Frank hield van de rust en stilte van het verdroomde dorp aan zee maar deze morgen irriteerde het hem. „Ach, je kunt er toch niets aan veranderen,” zei hij ten slotte. „Dat meisje, ze heet Sigrid, klaagt er ook eigenlijk niet over, ze constateert alleen, dat ze een heel ander en moeilijker leven heeft dan de doorsnee tiener maar het lijkt me geen meisje, dat naderhand als ze vrij is overstag zal gaan. Ze doet niet zo emotioneel over haar leven; ze is op de een of andere manier... wáárdig hoe dwaas dat misschien ook klinken mag. Ze heeft wel iets bijzonders... ja!”

Zijn grootmoeder constateerde, wijselijk erover zwijgend, dat het meisje blijkbaar nogal indruk had gemaakt op Frank, die wel eens een meisje aardig vond maar er nooit zo fanatiek achteraan ging als veel van zijn vrienden. Voor hem had tot nu toe het rondzwerven met zijn schildersbenodigheden, reizen en goed rondkijken méér betekend.

Drie mensen kwamen door de straat, op weg naar het strand,

nadat ze hun ontbijt hadden genuttigd. Vreemd, dat perfecte leven op de klok. Eerst ontbeet men, dan ging men wandelen, dan ging men koffiedrinken en zo was verder de hele dag ingedeeld.

„Daar gaan ze weer,” zei oma vanaf de achtergrond. „Je kunt de klok erop gelijk zetten, ze marcheren met de neus in de lucht als een paar gedrilde soldaten en dat kind bengelt er achteraan.” Sigrid slofte inderdaad, de handen diep in de zakken van haar donkerblauwe jasje, dat ondanks de felle wind wijd openhing en haar lange haren waaiden wild en verward om haar hoofd. Hoe ze wist waar haar nieuwe vriend woonde, begreep Frank niet maar ze keek achter de strenge rechte ruggen van pa en ma bewust naar het raam en ze glimlachte en knikte toen ze hem zag staan. Even, heel vluchtig, stak ze groetend haar hand op, toen verdween de kleine stoet om de hoek van de straat, op weg naar het strand.

„Toe, loop eens wat vlotter door, kind, je blijft altijd zo achter,” klaagde Sigrids moeder. „Wij genieten altijd zo van de strandwandeling, maar zelfs daar schijn je niets aan te vinden.”

„O jawel hoor,” Sigrid slikte de diepe zucht in, ze begrepen er toch immers niets van.

Natuurlijk genoot ze van het strand en de zee, maar ze had er liever met Frank langs willen hollen tot ze beiden buiten adem waren in plaats van hier braaf en alleen mee te sjokken en net te doen alsof ze zich amuseerde.

Ze bleef staan, liet haar ouders doorlopen en keerde haar gezicht naar de zee. Wat zou ze zielsgraag de aanstormende golven juichend tegemoet gelopen zijn en dan voor een paar seconden ademloos ondergaan in zo'n groen schitterend, wit gekuifd juweel, het natte zand onder haar voeten voelen! Ze zuchtte... het was nu in ieder geval nog te koud voor een duik in de golven, troostte ze zich, het gezicht op de zee, de wind om haar hoofd... dat kon tenminste niemand haar afnemen. Ze bukte zich om een schelp op te rapen; het was een grote schelp, prachtig zachtroze van kleur als de avondhemel bij ondergaande zon. Ze koesterde het kleine voorwerp in haar handpalm en liet het toen weer in haar zak glijden. Sigrids moeder bleef stilstaan en keek om, een ongeduldige frons tussen haar wenkbrauwen. Ze wenkte haar dochter, die een eind was achtergebleven. „Ja hoor, het is goed!”

mompelde Sigrid tussen haar tanden. „Ik ben je lijfeigene niet, alleen maar je dóchter! Belachelijk stom gedoe!”

Ze weigerde haar pas te versnellen en als moeder daar wilde blijven staan uitwaaien, moest ze het zelf weten.

„Vooral niet harder lopen, hoor Sigrid,” riep haar moeder haar bits toe. „Doe toch niet zo ongezellig.”

Sigrid haalde humeurig de schouders op, zei geen woord terug en liep haar ouders met grote, onverschillige passen voorbij. Ze wist dat haar moeder zich voor de zoveelste maal beklaagde over het slechte humeur en het onvriendelijke gedrag van haar dochter. Sigrid keek naar de zeemeeuwen die sierlijk boven het water doken en op blanke vleugels wegzweefden.

„Ik wilde, dat ik een zeemeeuw was en weg kon vliegen,” dacht Sigrid weemoedig en haar ogen probeerden de vlucht van één enkele beweeglijke vogel te blijven volgen. Wat zou ik ver vliegen... ver... vér vér... eindeloos ver, zoals de zeemeeuwen in die prachtige film *Jonathan Livingston Sea-gull*. Het deed pijn om jong te zijn en je te voelen als een gevangene en twee mensen die het goed met je meenden en zo bezorgd voor je waren, dat ze er totaal aan voorbijzagen dat hun enige gekoesterde dochter op vijftienjarige leeftijd een beetje recht had op een eigen leven en een zekere vrijheid. Het is niet redelijk, het is niet gezond, dacht ze soms wanhopig. Te veel zorg, te veel liefde kan moordend werken, ik kan er niet meer tegen. Ik wil uit dat doosje vol watten waarin ik lig maar geen mens kan hen veranderen. Wat wil je nou... zeggen de mensen... er wordt geklaagd over te weinig aandacht van ouders voor hun kinderen en jij hebt ouders die zo goed en zo vol zorg zijn... jij, ondankbaar wezen... wat wil je nou? Vrij zijn? Ja, dat willen jullie allemaal en het zijn altijd de ouders die het verkeerd doen bij jullie zeggen 'ze' en jij... waar beklag jij je dan over? Zorgzamer ouders bestaan er niet. Ze had die theorie in diverse toonaarden horen verkondigen, door haar mentor, door de dokter, toen ze een zware griep had en niet meer op krachten kon komen. Niemand kon begrijpen hoe verstikkend het was om van iedere minuut van je leven verantwoording te moeten afleggen, stap voor stap begeleid te worden, zonder de kans ooit je vleugels uit te slaan... zoals die heerlijk vrije, prachtige, avontuurlijke meeuwen.

„Sigrid, wacht even op ons... hol toch niet zo!” De stem van haar

moeder bereikte haar maar nauwelijks door het geweld van de zee. Ze wilde doorlopen alsof ze niets had gehoord maar het zou niet helpen.

Ze kneep de handen tot vuisten, haalde heel diep adem en sloot haar ogen. Zo bleef ze onbeweeglijk staan wachten tot haar ouders haar ingehaald hadden... ze wonnen het immers altijd!